Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 17. Nowe, sobota 27 kwietnia 1929 r. Rok VI.

Rozmaitości.

JAK ONGIŚ BIESIADOWANO.

W naszej epoce wytwornych bankietów i przyjęć trudno sobie wyobrazić w jaki sposób ucztowali nasi przodkowie w odległej przeszłości, kiedy nie obowiązywał jeszcze wszechwładny konwenans, ustalający w sposób bezwzględny zasady towarzyskiego zachowania się. To też kwiatki z towarzyskiej niwy z przed paru setek lat, niepozbawione swoistej prostoty, mogą nas szczerze ubawić. Sięgnijmy po kilka przykładów.

Jeszcze na początku XVII wieku, gdy nie był znany nieoceniony widelec, obowiązywały „odwieczne", „uświęcone" zasady:"... mięsiwo należy brać z łyżki tylko trzema palcami prawej ręki, zbyt duże kawałki należy rozdrabiać dwoma palcami lewej ręki".

Aż do połowy XVII stulecia biesiadnicy jadali potrawy z jednej miski, zależnie od zamożności gospodarzy, srebrnej, albo złotej, lub srebrnej grubo pozłacanej. Jedną z cech towarzyskiego obycia się było wówczas zgrabne krajanie pieczystego i kunsztowne obieranie owoców.

Przy stole biesiadnym wystrzegano się feralnej trzynastki, przesąd ten ponoć datuje się jeszcze z pierwszych wieków chrześcijaństwa, a źródłem jego miała być Ostatnia Wieczerza, podczas której Judasz był właśnie trzynastym biesiadnikiem. Przestrzegano też kolejności miejsc, które zajmowano według starszeństwa i stanowiska. Za Karola Wielkiego w czasie biesiad specjalni lektorzy odczytywali pieśni i poważne rapsody rycerskie. Z biegiem czasu lektura ustąpiła miejsca pantominom, które odbywały się między jednem a drugiem daniem, skąd zwano je „entremeto". Ówczesne kroniki podają, że w roku pańskim 1378 Karol V wydał wspaniały bankiet, w czasie którego między pieczystem a deserem odegrano pantominę, osnutą na tle zdobycia Jerozolimy przez Godfryda de Bouillon. Innym znowu razem pantomina wyobrażała oblężenie Troi.

Ani jednak lektura rapsodów ani późniejsze pantominy nie przeszkadzały bynajmniej biesiadnikom dość często przepijać po rozlicznych a sutych potrawach. Aż do końca XVI wieku nie używano oddzielnych kielichów, lecz wszyscy biesiadnicy używali kolejno jednego puharu. Potem, gdy zaczęto używać puharów i „szklanic", nie stawiano ich na stole, lecz na tacach, które trzymali stojący za krzesłami gości podczaszowie. Wówczas to już trącanie się puharami, lub kielichami oznaczało przyrzekanie sobie serdecznej przyjaźni.

JUŻ PRZED 3.000 LATY OGÓRKI BYŁY PRZYSMAKIEM.

Starszą niż nasza era historję posiadają ogórki. Już w starożytnym Egipcie gorliwie zajmowano się hodowlą ogórków, w czem szczególniej celowała prowincja Mendes, w której przez odpowiednią uprawę ziemi otrzymywano ogórki przez cały rok bez przerwy. Współczesny pisarz rzymski zdradza tajemnicę hodowli ogórków, podając, że aby ogórki miały delikatny i przyjemny smak, nasiona ich należy przez kilka dni moczyć w mleku i miodzie. W owym czasie spożywano jednak ogórki nie surowe, lecz gotowane i przyrządzone z octem. Przepadali za ogórkami również Rzymienie. Tyberjusz musiał mieć je codziennie w odpowiedni sposób przyrządzone. Z upadkiem Egiptu i Rzymu minął okres świetności ogórków, tak dalece, że nietylko przestano się niemi delektować, lecz nawet uważano je za truciznę. Dopiero od stu mniejwięcej lat ogórki nanowo rozpowszechniły się i weszły w modę.

NAJDŁUŻSZĄ MOWĘ OBROŃCZĄ

Wygłoszono podczas procesu generała Traol w Reims przed 114 laty. Generał Traol skazany został na śmierć. Pragnąc odwlec wykonanie wyroku aż do chwili uzyskania ułaskawienia królewskiego — po które udała się do Paryża żona skazanego, obrońcy — korzystając z przepisu prawa, zmieniając się co trzy godziny, wygłaszali obronę przez 5 dni i pięć nocy. Wymęczeni do ostateczności tą długotrwałą obroną, sędziowie sami poprosili o przerwę, aby nieco wypocząć. Po przerwie, gdy obrońcom zabrakło tematów, jeden z nich, znany prawnik Bernhard wpadł na dowcipny pomysł i zaczął odczytywać dzieło o wojnach z 1813 roku, oświadczając, że pozostaje ono w bezpośrednim związku ze sprawą. Długotrwała obrona odniosła skutek — ułaskawienie wreszcie nadeszło.

GASTRONOMICZNY TALENT KRYTYKA MUZYCZNEGO.

Znany wiedeński krytyk muzyczny, Ludwig Karpath, wydał obecnie książkę, pod tytułem: „Koche nach Karpath" (Gotuj podług wskazówek Karpatha), która wywołała zainteresowanie większe niewątpliwie, niż najlepsze nawet jego krytyki muzyczne. Nie jest to zresztą zwykła książka kucharska, ale zbiór przepisów, osobiście wypróbowanych przez autora w ciągu trzydziestu pięciu lat amatorskiego jego oddawania się sztuce kulinarnej, notabene przepisów, za które odbierał on entuzjastyczne pochwały od Ryszarda Straussa, Maxa Reinhardta, Siegfrieda Wagnera i wielu innych. Nazywają oni potrawy jego „jedynemi niezrównanemi dziełami sztuki". Wstępem do książki jest nieduży traktat o gastronomji. Wykaz potraw, poczynając od zupy i kończąc na „różnych dodatkach i uzupełnieniach" pozwala na dowolny ich wybór.

Następny numer gazety wydajemy już w czwartek, dnia 2 maja 1929 r. Zgłoszenia przyjmuje się do środy włącznie.

Wydawnictwo.

Dot. planu szczepienia ochronnego przeciwko ospie w roku 1929.

Miejscowość i lokal szczepienia	Gminy stawające do szczepienia	Szczepienie dzień	Szczepienie g.	Oględziny dzień	Oględziny g.	Uwagi
Nowe hotel Borkowskiego	Nowe m., Kończyce, Morgi, Nowe obszar, Rychława, Twardagóra, Gajewo, Mieliwo, Osiny, Mątawy, Nowy Tryl, Tryl	29. 4.	12	6. 5.	12	Do pierwszego i wtórnego szczepienia dzieci szkół i gmin

Powyższy plan szczepienia podaję do wiadomości. Rodzice dzieci, podlegających pierwszemu wzgl. wtórnemu szczepieniu, jak również przełożeni tychże winni baczyć, by dzieci w dniu szczepienia wzgl. dnia poprzedniego były należycie wymyte lub kąpane; szczególnie muszą być ręce starannie wyczyszczone. Pozatem należy dzieci zaopatrzeć w czystą bieliznę.

PP. obywateli ziemskich, rządców i wszystkich, którzy dysponują furmankami, uprasza się o odwiezienie kobiet z małemi dziećmi do miejsca szczepienia, by małe dzieci ochronić przed zagrzaniem i spoceniem się, ponieważ w tym stanie zmiększona skóra jest dla chorób zakaźnych więcej dostępna. O ile po szczepieniu miejsce szczepione silne boli, należy je potrzeć wazeliną lub maścią cynkową, lub też czystym olejem oliwkowym, wzgl. okryć gazą, natartą wspomnianemi maściami. Również należy się strzec przed uszkodzeniem i drapaniem, aby ospa nie została zdarta i nie utworzyły się wrzody.

PP. Burmistrzom, Sołtysom i Przełożonych obszarów dworskich wzywam niniejszem podać powyższe obwieszczenie natychmiast do wiadomości mieszkańcom swych gmin jak również i pp. nauczycielom, którzy przy szczepieniu dzieci szkolnych winni być obecni.

PP. naczelnicy gmin, w których znajdują się w powyższym planie lokale, winni je zarezerwować za porozumieniem się z właścicielami tychże. Zarazem zwracam uwagę władzom miejscowym, ażeby się z planem dokładnie zaznajomiły, biorąc na siebie całą odpowiedzialność za to, by rodzice lub opiekunowie na wyznaczony dzień i godzinę punktualnie dzieci do szczepienia stawili. Za należyte i dostateczne ogłoszenie planu czynię pp. naczelników gmin osobiście odpowiedzialnymi.

PP. Sołtysi, Przeł. obsz. dworsk. i nauczyciele muszą być w dniu szczepienia i oględzin obecni w celu udzielania lekarzowi w razie potrzeby należytych informacji.

Winni wykroczenia będą pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Świecie, dnia 16 kwietnia 1929 r.
Starosta Powiatowy.
Do wiadomości i przestrzegania.
Burmistrz.

Dot przepisów przeciwpożarowych.

W ostatnim czasie w sposób zastraszający mnożą się wypadki pożarów, których przyczyną było nieostróżne obchodzenie się z ogniem, a mianowicie palenie tytoniu lub używanie światła otwartego w stodołach wzgl. stajniach.

Z powodu szkód materjalnych, jakie pożar w obecnych czasach wyrządza nie tylko poszkodowanej jednostce, lecz także całemu państwu, winny władze policyjne, a szczególnie organa policji państwowej baczyć na to, żeby lekkomyślne i ostróżne obchodzenie się z ogniem nie stało się przyczyną pożaru.

W tym celu przypominam obowiązujące przepisy przeciwpożarne oraz postanowienia karne z § 368 ustawy karnej:

1. Przy obchodzeniu się z ogniem i światłem należy przestrzegać jak najdalej idącej ostróżności. Gospodarz domu ma obowiązek czuwania nad ostróżnością i dopilnowania przestrzegania ostróżności przez swoich domowników. Pozatem gospodarz winien baczyć na to, ażeby ogniska w jego domu były utrzymywane w należytym stanie oraz by wycieranie kominów odbywało się w stosownej porze.

2. Na piecach w pobliżu kominów nie wolno jest suszyć drzewa opałowego i umieszczać przedmiotów łatwopalnych.

3. Do stodół, stajeń, na strychy lub do innych pomieszczeń, służących do przechowania przedmiotów łatwopalnych, zabronionem jest wchodzić lub zbliżać się z otwartem światłem lub ogniem.

4. Z palącem cygarem itp. nie wolno przebywać w pobliżu zabudowań gospodarczych, stogów i wogóle w miejscach, w pobliżu których znajdują się przedmioty łatwopalne.

5. Przy młóceniu zboża powinny kominy lokomobil być zaopatrzone w siatki, a lokomobile stać w należytej odległości od stodół lub stogów. Osie lokomobil winne być należycie olejone, ażeby się nie zagrzały.

Nowe dnia 20. 4. 29. r.
Burmistrz

Za okazaną życzliwość i serdeczne życzenia w dniu ślubu naszego składamy wszystkim serdeczne podziękowanie.

Nowe, w kwietniu 1929 r.

Alfons Kotlęga z żoną.
Marją z Borowskich.

ODEZWA.

W dniu święta narodowego Konstytucji 3 Maja wzywa się wszystkich Obywateli miasta o udekorowanie domów i wywieszenie chorągwi.

Nowe, dnia 15 kwietnia 1929 r.

Jabłoński
burmistrz.

Program uroczystości
rocznicy wiekopomnej
Konstytucji 3 Maja.

2-go maja:

Od godziny 8-mej wiecz. iluminowanie wieży wodnej.

O godz. 8³⁰ stoją wszelkie Tow. Przysposobienia Wojsk. i Straż Pożarna na dziedzińcu szkoły powszechnej gotowi do capstrzyku (bez sztandarów).

Iluminacja domów.

3-go maja:

O godz. 6 rano pobudka na rynku.

O godz. 8³⁰ przed poł. uroczystość szkolna w tut. hali gimnastycznej.

O godz. 9³⁰ stoją szkoły, korporacje miejskie, urzędy, wszelkie towarzystwa i cechy z sztandarami na dziedzińcu szkoły powszechnej gotowi do pochodu.

O godz. 10 przed poł. uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym. Spiewy wykonuje Tow. Śpiewu „Lutnia".

Po nabożeństwie zbiórka wszelkich Towarzystw i t. d. na Placu Zamkowym, skąd wymarsz do pochodu przez miasto. Rozwiązanie pochodu na Placu św. Rocha.

Następnie koncert na rynku.

O godz. 3³⁰ po poł. na boisku zawody lekko atletyczne o nagrody, między innemi tradycyjny mecz piłki nożnej Tow. „Sokół", występy innych Tow. i Szkół.

O godz. 7 wiecz. uroczysta wieczornica ludowa na sali p. Borkowskiego.

O godz. 8 wiecz. tańce na sali p. Borkowskiego i p. B. Stasiewskiego.

Obowiązkiem wszelkich Towarzystw, Cechów, Korporacji i Urzędów oraz Obywatelstwa jest gremjalnie stanąć w dniu tym, celem wzięcia udziału w uroczystości narodowej.

Nowe, dnia 15 kwietnia 1929 r.

Komitet.

Obwieszczenie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że z dn. 15 kwietnia 1929 r. otwarty został w Nowem, ul. Wiślana nr. 12 Urząd Celny.

Godziny urzędowania są następujące:

W porze letniej t. j. od 1 kwietnia do 30 września od godziny 6 do 11 i od 14 do 17.

W niedziele i święta od godz. 6 do 11 i 14 do 16.

W porze zimowej t. j. od 1 października do 31 marca od godziny 7 do 11 i od 14 do 17.

W niedziele i święta od godz. 7 do 11 i 14 do 16.

Nowe, dnia 16 kwietnia 1929 r.

Burmistrz.

Dot. otwarcia Urzędu Celnego w Nowem.

Dyrekcja Ceł. Poznań, dn. 5 kwietnia 1929 r.
Na rozporządzenie z dnia 7 stycznia 1929 r.
L. D. I. 8112/2/28.

W wykonaniu protokółu w przedmiocie otwarcia dróg celnych i innych przejść przez polsko-niemiecką granicę — Dziennik Ustaw 1928 poz. 24 z dniem 15 kwietnia 1929 r. uruchomiony został Urząd Celny w Nowem, pow. Świecie.

Prezes Dyrekcji Ceł
z p. (—) Mikołajewski radca skarb.
Ministerstwo Skarbu, Departament Ogólny, Warszawa.

Powyższe rozporządzenie podaję do publicznej wiadomości.

Nowe, dnia 18. 4. 1929 r.
Burmistrz.

Dot. wścieklizny.

Podaję do wiadomości, że u kota p. Michała Domachowskiego w Morgach stwierdzono urzędowo wściekliznę.

Nowe, dnia 24 kwietnia 1929 r.
Burmistrz.

Dot. wścieklizny.

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. 8. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 673 zarządza się co następuje:

§ 1.

Wszelkie psy w obwodzie gmin i obszarow dworskich: miasto Nowe, obsz. dw. Nowe, Morgi, Kończyce, Pastwisko, Tryl, Nowy Tryl, Mątawy, Piaski, M. Komorsk, W. Komorsk, Osiek, Warlubie, Gajewo, Przyny, Mieliwo, Twarda Góra, Rychława, Bochlin, nie wyłączając psów pasterskich i myśliwskich, należy trzymać na uwięzi. W czasie strzeżenia bydła na pastwisku i podczas polowania psy pasterskie i myśliwskie mogą być bez smyczy i kagańca.

§ 2.

Trzymanie na uwięzi równa się puszczaniu na wolność psa zaopatrzonego w kaganiec i prowadzonego na smyczy.

§ 3.

Psy napotkane na wolności bez kagańca i smyczy będą ubite.

§ 4.

Niniejsze zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje aż do odwołania.

§ 5.

Miejscowe władze w § 1 wymienionych miejscowości ogłoszą powyższe zarządzenie w swoich gminach sposobem praktykowanym i czuwać będą razem z odnośnym Post. Pol. Państw. nad ścisłem wykonaniem tegoż.

O wszelkich wykroczeniach należy mi natychmiast donieść.

Swiecie, dnia 13 kwietnia 1929 r.
Starosta Powiatowy.
Do wiadomości i ścisłego przestrzegania.
Nowe, dnia 25 kwietnia 1929 r.
Burmistrz.

Dot. przestrzegania przepisów meldunkowych przez osoby przyjezdne.

W myśl art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ewidencji i kontroli ruchu ludności z dnia 16. 3. 1928 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 32 poz. 309) każda osoba, przebywająca w jakiejkolwiek miejscowości dłużej niż 24 godzin, winna być zameldowana w gminie przed upływem następnych 24 godzin. Obowiązek meldowania ciąży na właścicielu lub dzierżawcy domu.

W toku urzędowania jednakże zauważyłem, że rozporządzenie to nie jest przez osoby, zobowiązane do zgłaszania meldunków, ściśle przestrzegane, a mianowicie szereg osób przyjezdnych z innych okolic Rzeczypospolitej i nawet z zagranicy przebywa w poszczególnych gminach tut. Województwa bez policyjnego zameldowania, lub zameldowań dokonuje w terminach spóźnionych.

Okoliczność ta utrudnia w znacznej mierze ewidencję i kontrolę ruchu ludności wogóle, a w szczególności, o ile chodzi o osoby, przebywające w strefie granicznej. Ten stan rzeczy uniemożliwia organom bezpieczeństwa publicznego normalne rozwinięcie obserwacji osób przejezdnych, działających niejednokrotnie na szkodę Państwa Polskiego.

Nowe dnia 18. 4. 1929 r.

Burmistrz.

Komitet obchodu 3 maja

urządza w dniu 3 maja o godzinie 7 wiecz. na sali p. Borkowskiego

Uroczystą wieczornicę,

na którą Szan. Obywateli miasta i okolicy uprzejmie zaprasza.

Program następujący:

1. Przemówienie
2. Gra mandolinistów
3. Deklamacja
4. Występ „Sokoła"
5. Śpiew solo.

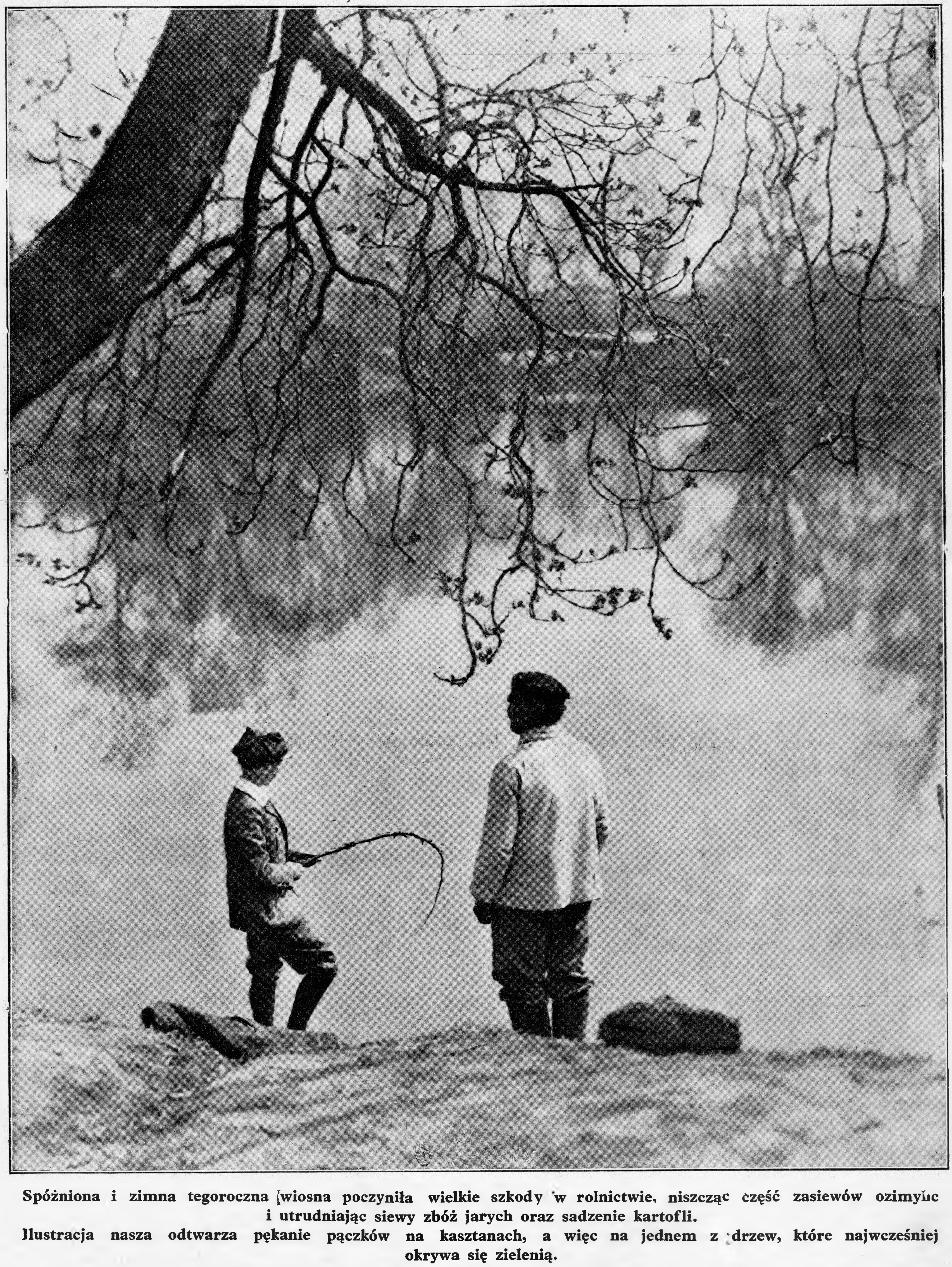
Na zakończenie odegra Tow. Nauczycieli Koło Nowe obrazek sceniczny w 3 odsłonach pod tytułem:

„Na próbę".

KOMITET.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 28 KWIETNIA 1929 r.

Spóźniona i zimna tegoroczna wiosna poczyniła wielkie szkody w rolnictwie, niszcząc część zasiewów ozimych i utrudniając siewy zbóż jarych oraz sadzenie kartofli.
Ilustracja nasza odtwarza pękanie pączków na kasztanach, a więc na jednem z drzew, które najwcześniej okrywa się zielenią.

NOWI CZŁONKOWIE RZĄDU

Dr. K. Świtalski, Premjer

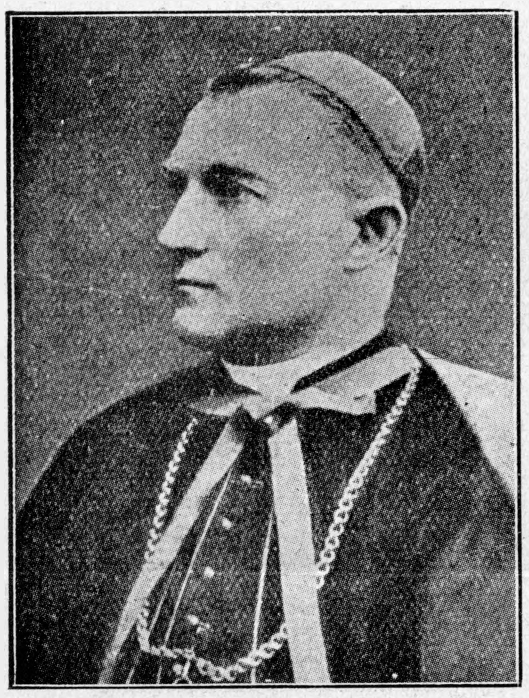
Płk. Ign. Matuszewski, Kierownik Min. Skarbu.

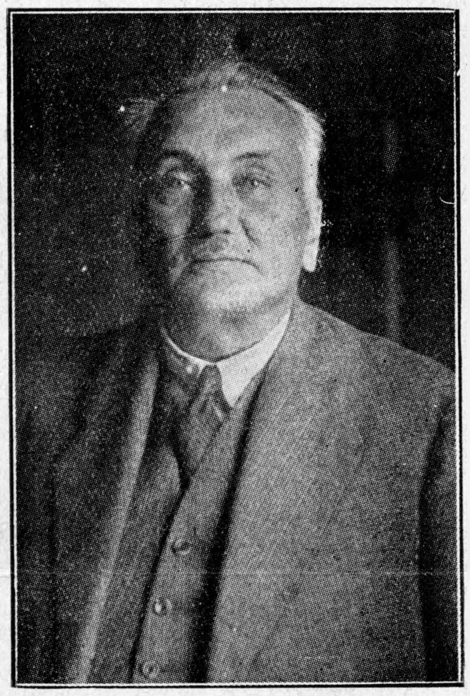
Płk. Ign. Boerner, Minister Poczt i Telegr.

Płk. Al. Prystor, Minister Pracy i Op. Społ.

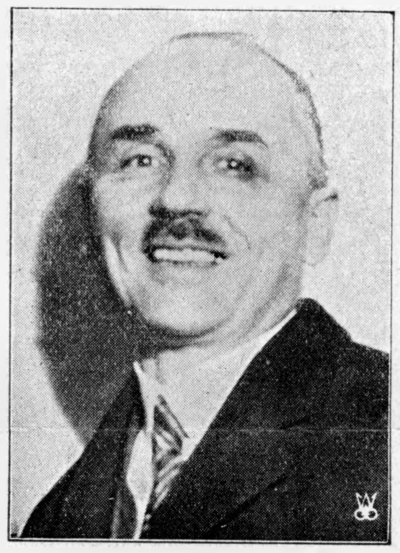

Ks. Arcyb. Karol Hryniewiecki zmarł we Lwowie po 89 latach życia, 62 kapłaństwa i 46 biskupstwa.

Ustąpił długoletni prezes Banku Polskiego, b. minister Stanisław Karpiński.

Nowy poseł w Waszyngtonie

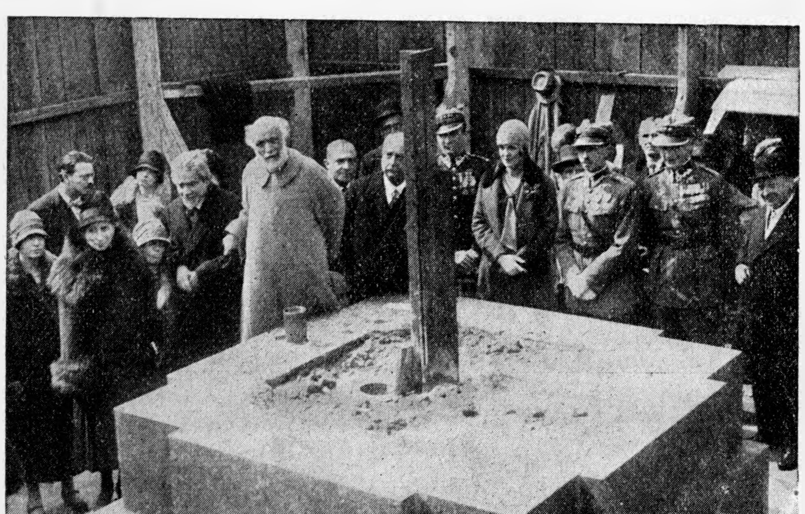

Minister Józef Filipowicz, nowy poseł Rzeczypospolitej w Waszyngtonie.

Jenerał Dawes

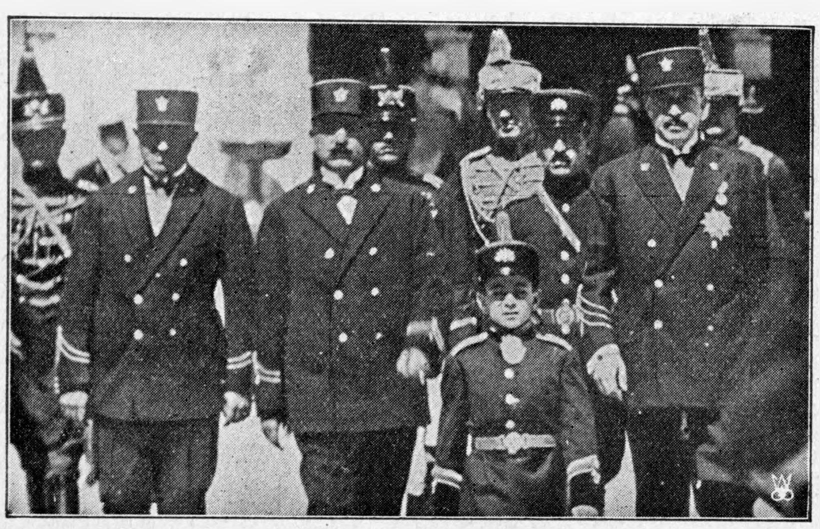
B. wiceprezydent Stanów Zjednoczonych Dawes, został mianowany ambasadorem w Londynie.

Wmurowanie szkatułki z ziemią polską w postument pomnika Mickiewicza w Paryżu. Uroczystość odbyła się w obecności ambasadora polski, rodziny wieszcza i twórcy pomnika.

Pilot linji Lotniczej „Lot" p. Jerzy Mitz, ustalił w ubiegłym tygodniu rekord transportowy. na platowcu Fokker F VII przewiózł z Krakowa do Warszawy około 700 klg towarów poczty i bagażów, oraz dwu pasażerów.

Książę - następca tronu Persji w otoczeniu swej świty w Teheranie.

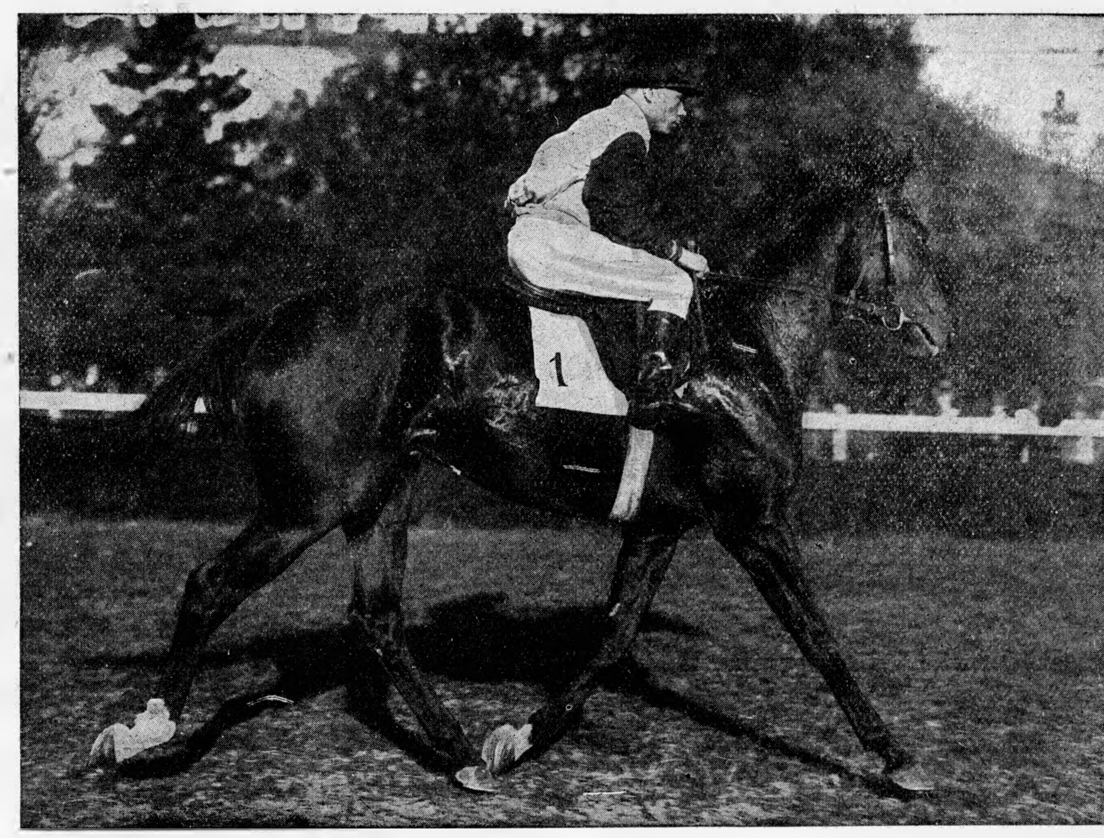

Nauka alfabetu łacińskiego w tureckiej szkole powszechnej.

WIOSENNY SEZON WYŚCIGOWY W WARSZAWIE

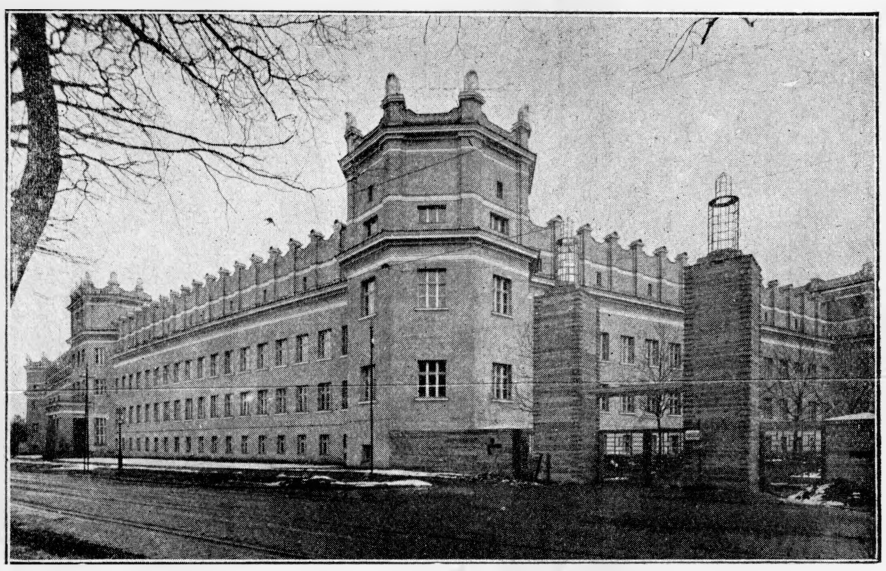

Albert hr. Wielopolski, Prezes Towarzystwa Zachęty do Hodowli Koni w Polsce, wybitny sportsman i hodowca, zasłużony działacz na polu hodowli i sportu wyścigowego.

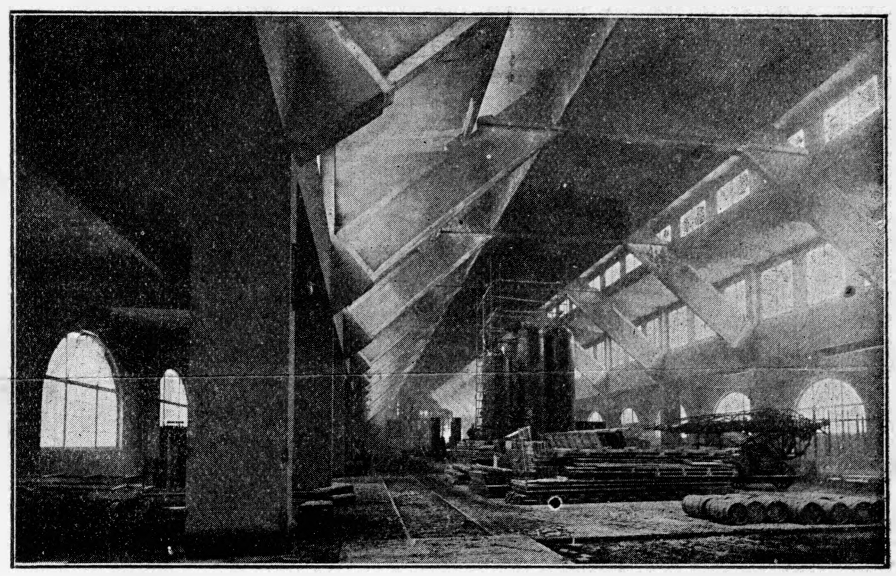

Faust og gn. 3 l., niezwyciężony w dwuletnim wieku, wł. p. Szwejcera, trener Zasępa, pod żokiejem K. Jagodzińskim, zimowy faworyt na Derby.

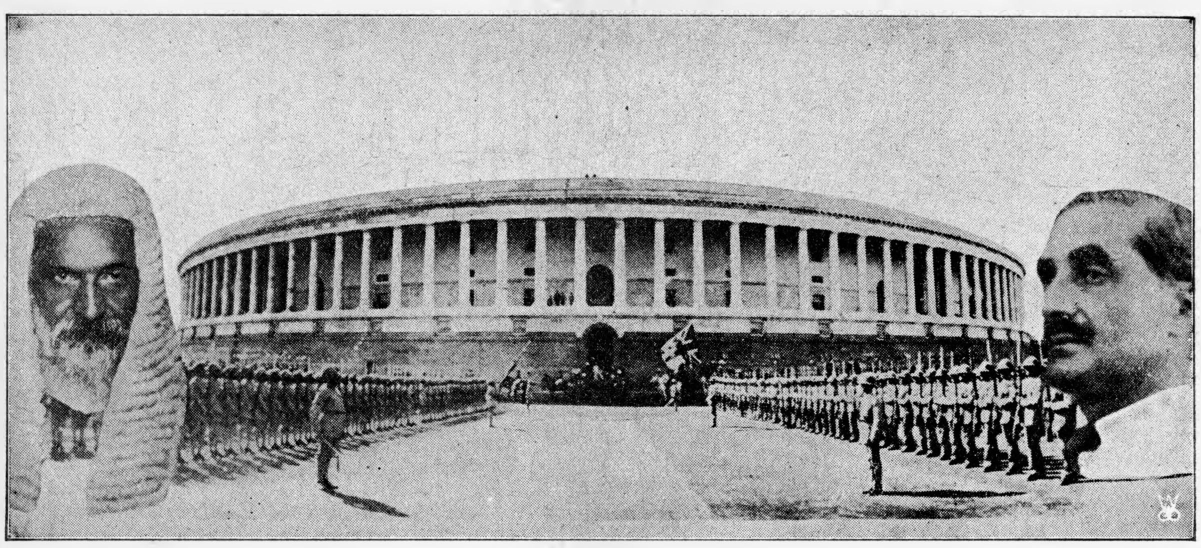
PRACE PRZYGOTOWAWCZE DO POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ W POZNANIU

Gmach wystawy rządowej na P. W. K. Na prawo jedno z wejść na tereny

Wnętrze hali ciężkiego przemysłu na P. W. K. W głębi dużych rozmiarów eksponaty wielkich odlewni żelaza i budowy maszyn.

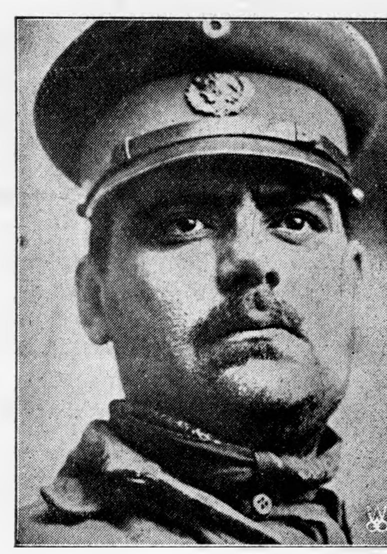

Zaburzenie w Indjach

Gmach parlamentu w Delhi, w którym wybuchła bomba. U góry: raniony przy wybuchu sir Schuster i przewodniczący izby Patel.

Z walk w Meksyku

Jenerał Escobar, który ogłosił się prezydentem Meksyku.

Traktor gąsienicowy.

Traktor kołowo-gąsienicowy przy pracy w lesie.

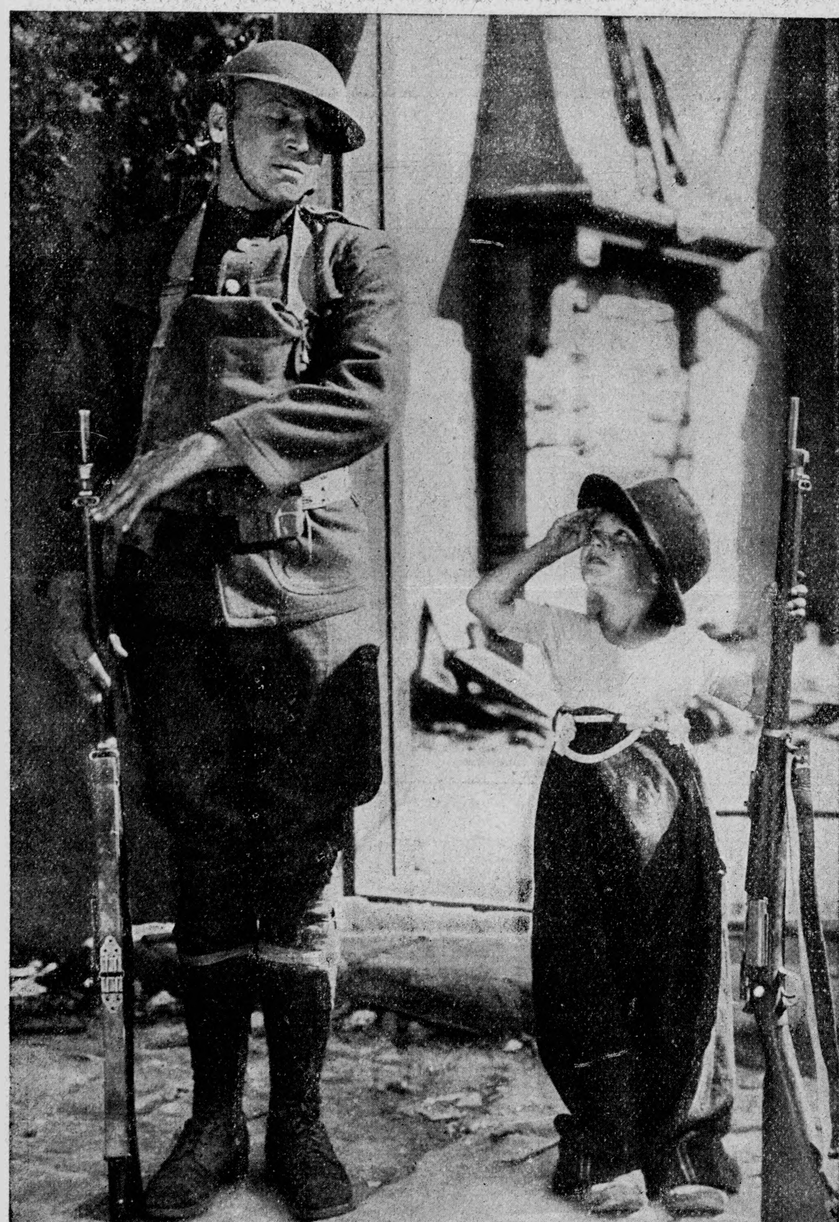
TEATR POLSKI: „SAMUEL ZBOROWSKI", DRAMAT W 8 OBRAZACH F. GOETLA

Obraz VIII. Wykonawcy pp.: Nawrocki, Junosza-Stępowski i Buszyński.

Pancewiczowa (Gryzelda) i Leszczyński (Samuel).

Mały „Bobuś", zastępca Jackie Coogana, już teraz chce służyć swej amerykańskiej ojczyźnie.

Ze świata mody

Oryginalny model jupe culottes, ostatnia kreacja jednego z paryskich salonów mody.

W uzdrowisku Wiesbaden przestały istnieć tramwaje, zastąpione przez autobusy. Fotografja przedstawia nowe wozy na głównem miejscu postoju.

Sp. Akc. Zakł. Graf. „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.